

Europees landbouwbeleid moet ambitieuzer om natuur en milieu te beschermen

Natuur- en milieuorganisaties roepen op tot transitie van de landbouw

Gisteren publiceerde de Europese Commissie haar Mededeling 'The Future of Food and Farming'. Hiermee gaat de discussie over de herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) echt van start. Een noodzakelijke herziening, omdat het huidige GLB tot dusver een duurzaam perspectief voor de landbouw niet dichterbij heeft gebracht. Natuur- en milieuorganisaties vinden dat het nieuwe GLB de transitie naar een ecologisch verantwoorde en veerkrachtige landbouw moet ondersteunen. In de Mededeling biedt de Commissie lidstaten de mogelijkheid om de landbouw doelgerichter te steunen. Echter, Europese ambities voor een echte transitie van de landbouw ontbreken, en door de keuze te maken voor meer zeggenschap van de lidstaten is een Europese landbouw die in balans is met zijn omgeving, verder weg dan ooit.

Landbouw als onderdeel van de oplossing

De landbouw staat voor grote uitdagingen op het gebied van natuur, klimaat, de kwaliteit van de leefomgeving en het duurzaam op peil houden van de voedselproductie. De landbouw is onlosmakelijk met de natuur verbonden en kan onderdeel van de oplossing zijn. De diensten die de natuur levert, zijn ook hard nodig om nu én in de toekomst voedsel te kunnen produceren. Bijvoorbeeld als het gaat om een goede bodemgezondheid. Een radicale omslag naar een toekomstbestendige landbouw is daarom nodig om de balans te herstellen.

Brede opgave landbouwsector

In de Mededeling erkent de Commissie dat de landbouw een bredere verantwoordelijkheid draagt dan de productie van voedsel alleen. Die productie moet plaatsvinden binnen de draagkracht van onze leefomgeving en bijdragen aan de doelen op het gebied van biodiversiteit, landschap, water, lucht, bodem en klimaat. De Commissie stelt dat de effectiviteit van het huidige GLB op deze thema's te kort schiet en subsidies doelgerichter ingezet moeten worden. De Europese Commissie biedt lidstaten de mogelijkheid ambitieuze doelen te stellen, maar laat teleurstellend na deze op Europees niveau vast te leggen.

Publiek geld voor publieke doelen

De Commissie suggereert in de Mededeling dat het systeem van directe betalingen gecontinueerd kan worden met minimale aanpassingen. Ondergetekende organisaties stellen dat structurele ondersteuning van boeren uit de publieke middelen van het GLB alleen gerechtvaardigd is als daar publieke diensten tegenover staan. Algemene inkomenssteun moet vervangen worden door een resultaatgerichte beloning voor boeren die bijdragen aan het verbeteren van natuur, landschap en milieu. Het nieuwe Europese beleid biedt zo de kans om Europese doelen en gezamenlijke uitdagingen op te pakken ten behoeve van een toekomstbestendige sector voor boer en natuur.

Gebiedsaanpak met afrekenbare doelen

In de Mededeling ontbreekt de samenhang met ander Europees beleid zoals op het gebied van water, natuur, lucht, klimaat en bodem. Dat is een gemiste kans want door meer samenhang kan het GLB bijdragen aan impact op landschapsniveau. De natuur- en

milieuorganisaties roepen minister Schouten daarom op om in Brussel ambitieuze afrekenbare doelen te stellen voor Europa én op gebiedsniveau. Nederland kan in Europa stelling nemen voor een integrale en resultaatgericht aanpak voor heel Europa, ook buiten onze landsgrenzen. Het nieuwe GLB kan daarmee boeren stimuleren om stapsgewijs te verduurzamen op basis van meetbare resultaten. Kennisopbouw- en uitwisseling, pilots en lange termijn afspraken tussen boer en overheid mét gepaste beloning, zijn randvoorwaarden. Een verbetering van de monitoring en evaluatie van de resultaten is dan noodzakelijk.

